

Trender i internasjonal handelspolitikk og stortingsmelding 29

Arne Melchior, NUPI

NHOs handelspolitiske utvalg, 9.9.2015

Hovedtrender I

Driver	Virkning	Handelspolitikk	Norge
Asias vekst	Vektforskyvning Multipolaritet	Maktkamp Avtaler med Asia	Fulgt bra med men noe bremseser
Globalisering	Motsetninger Kompleksitet	WTO stagnasjon Megalaterals	Proaktiv men ikke øverst ved bordet
Råvaredrevet vekst	«Fete» stater Usikkerhet	Økonomiske og politiske sykler	Nasjonal effekt
Produksjons- nettverk	Gjensidig avhengighet	Motiv for mer integrasjon	Moderat involvert (verft, havbruk)

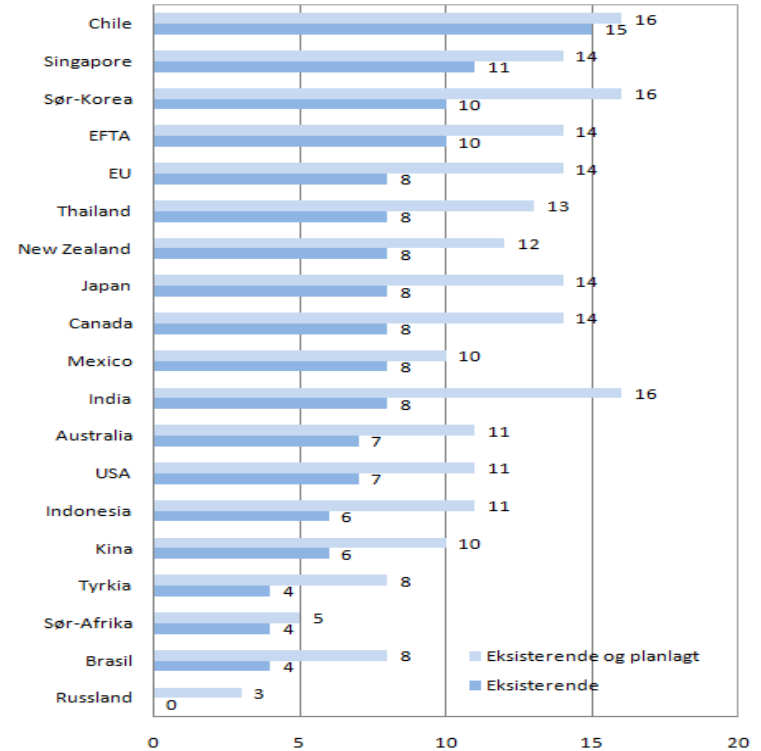
Handelspolitikken er et konglomerat

- WTO – aldri mer som Uruguay-runden
 - Norge deltar men vanskelig med store reformer
 - Doha-resultatene på vent
 - Megalaterals og plurilaterale avtaler
 - Sistnevnte best for Norge
 - Bilaterale og regionale avtaler
 - Hengt bra med men viktige avtaler mangler
 - Fare for sterkere stormaktsdominans
 - Fra reaktiv til proaktiv handelspolitikk
-

Kappløpet for frihandelsavtaler

- EFTA bra med
- Men rask utvikling
- Norge – ikke avtaler med en del viktige land
- Bør henge med
- Men «bilateralisert» handelssystem – vanskeligere for små land

Figur 1: Antall eksisterende og planlagte handelsavtaler mellom 19 land og landgrupper, januar 2015

Hva har vi i bagasjen

- Liten forhandlingsmakt
- Begrenset administrativ kapasitet
- Lite å gi
- Relativt liten betydning
- Ikke rød løper overalt
- Tidligere øverst ved bordet
 - GATT, OEEC, EU-EFTA

Lloyd's innspill til en britisk utredning om EU nylig: "... many major third countries would probably have limited appetite to engage in bilateral negotiations ... with the UK on its own, a significantly smaller country." (HME Government, 2014a, s. 44).

Stortingsmelding 29

- Bra stortingsmelding, omfattende analyse
- Delta i alle ulike spor, vekt på det multi- og plurilaterale
 - WTO: Bindende vedtak eller ikke (66, 87)?
- Mer analyse enn politikk
- Vil ikke bruke handlingsrommet i WTO til å øke tollsatser (6)
- U-land –GSP for høyere mellominntektsland i faresonen (51)?
- Doha 2008 dødsdom: «... ingenting som tyder på at disse tekstene kan komme til å utgjøre grunnlaget» (67)

Forts..

- Landbruk: «kritikk og forventninger om reform fra mange medlemsland» (70)
- «må forberedes på redusert tollbeskyttelse og støttenivå over tid» (84)
- «være forberedt på at det kan bli betydelige reduksjoner i tollvernet» (101)
- Fase ut eksportsubsidier innen 2019
- Kobling landbruk og andre temaer – tvetydig eller negativ (66, 87, 94)
- Men defensive og offensive interesser skal avveies (11)
- Landbruksinteresser «vil ikke i seg selv være grunn til å hindre innledning av forhandlinger hvor landbruksinteresser kan forventes å bli berørt»

Forts.

- Frihandelsavtaler: viktige partnere og regionale blokker
 - Løfte om utredninger
 - Revitalisere tjenesteforhandlinger
-

Kommentar

- Proaktiv handelspolitikk betyr at Norge mer enn før trenger en egen reform-agenda
 - Norge har en for ekstrem beskyttelse av landbruket og bør på eget initiativ vurdere reformer som kan brukes i internasjonale handelsforhandlinger
 - Forhandlingsmakt – viktigere enn før
 - Stormaktene alltid viktige men før satt vi øverst ved bordet
 - Mer spesifikke analyser av tjenester viktig
-

Reklame

- Melchior & Sverdrup (red.): Interessekonflikter i norsk handelspolitikk.
 - Ny bok på Universitetsforlaget.
 - Kommer i oktober!
-